

NOTA

MINISTERIE VAN DEFENSIE

Militaire Inlichtingendienst

Nota bestemd voor

- de Minister van Defensie
- de Staatssecretaris ✓

Qh 3/4

d.t.v. de Secretaris-Generaal

Zeg

Nummer
DIS97005437

Datum
30 oktober 1997

Onderwerp:
Inlichtingenbulletin

1. Hierbij doe ik U toekomen Inlichtingen-Bulletin nr. 42/97 van de MID.
2. Zonder bijlage is deze brief ongerubriceerd.

Hoofd Militaire Inlichtingendienst,

Commodore

Bijlagen

- 1 -

Opsteller

drs

Doorkiesnummer

070-3186967

Gen. Secretaris-Generaal

30-10-97

097002989

INLICHTINGEN-BULLETIN NR.: 42/97
(30 oktober 1997)

Rusland/GOS

Afghanistan

- Voortdurende gevechten in het noorden

Zuid-Afrika

- Mbeki versterkt imago

Syrië

- Terugtrekking Russische EOY-helicopters

RUSLAND/GOS

AFGHANISTAN

Voortdurende gevechten in het noorden van Afghanistan

De gevechten tussen eenheden van de Taliban en de Noordelijke Alliantie hebben zich de afgelopen weken voornamelijk geconcentreerd in het uiterste noorden van het land, tot zelfs vlak langs de grens met Oezbekistan. Nadat de Taliban eerder dit jaar, middels het overlopen van een aantal lokale commandanten, stormenderhand het laatste bolwerk van de Alliantie dreigden te veroveren, is het tij nu wat gekeerd en zijn eenheden van de Alliantie er in geslaagd om een groot deel van het aan de Taliban verloren gegane gebied te heroveren.

[REDACTED]

De Noordelijke Alliantie bestaat onder andere uit de partijen van de uit de hoofdstad Kaboel verdreven president [REDACTED] en de etnische Oezbeken van de Jombesh-e-Milli. Binnen deze laatste partij is grote onenigheid over de samenwerking met de groepering rond president [REDACTED]. Na de recente overwinningen op de Taliban is de dreiging van een eventuele Taliban-overheersing over het noorden aanzienlijk afgenomen en komen de onderlinge conflicten tussen verschillende groeperingen binnen de Jombesh-e-Milli weer naar buiten. Er zouden, net als enkele maanden geleden, ook weer gevechten zijn uitgebroken tussen aanhangers van generaal [REDACTED] en van diens rivaal [REDACTED].

De eenheden van de Taliban en de Alliantie lijken niet in staat om elkaar in de noordelijke provincies van Afghanistan een beslissende nederlaag toe te brengen zodat er rekening moet worden gehouden met nog een langdurige strijd. Het is dan ook te verwachten dat de partijen hun aandacht weer gaan verleggen naar andere gebieden zoals de frontlijnen ten noorden en oosten van Kaboel.

ZUID-AFRIKA

[REDACTED] versterkt imago

De interventie van de Zuidafrikaanse vice-president [REDACTED] ten gunste van het Zuidafrikaanse bedrijf Johannesburg Consolidated Investment (JCI) bij President [REDACTED] van de Democratische Republiek Congo (DRC) is geslaagd. In kringen van De Beers/Anglo-American Corporation was boosheid ontstaan, omdat [REDACTED] de mijnbouwmaatschappij JCI bij [REDACTED] had aanbevolen, terwijl De Beers' monopolistische marktpositie in de DRC er slecht voor stond. JCI kreeg een nieuwe mijnbouwconcessie in Shaba. Het bedrijf staat onder leiding van [REDACTED], een voormalig gevangene van het Robbeneiland. Daarnaast zal [REDACTED] na zijn aftreden als premier van de provincie Gauteng in januari 1998, eveneens deel gaan uitmaken van de top van JCI.

Over het niet in aanmerking brengen van De Beers was ook President [REDACTED] ontstemd, mede gezien het feit dat Zuid-Afrika steun had verleend aan [REDACTED]'s opstand. Een groot probleem was echter, dat De Beers/AAC voorheen het [REDACTED]-regime financieel ondersteunden. Door nu JCI in het spel te brengen bereikte Mbeki een compromis, waarbij zowel [REDACTED] zijn gezicht kon redden als Zuid-Afrika zijn belangen behartigd zag. De Beers/AAC zou zelf overigens zeer aanzienlijke belangen in JCI hebben, zodat een groot deel van de concessies voor De Beers/AAC zijn gered.

Terwijl [REDACTED] geleidelijk President [REDACTED] ambtelijke taken overneemt, wordt duidelijk dat [REDACTED] zeer goed in staat is de verwachtingen van de achterban en opkomende zwarte ondernemers ("Black Empowerment Business", "Affirmative Actions") evengoed tot hun recht te laten komen als die van de financiële instellingen, die [REDACTED] inmiddels steunen.

SYRIË

Terugtrekking Russische EOY-helicopters

Er zijn sterke aanwijzingen dat het in Syrië gestationeerde Russische EOY (Elektronische Oorlogvoering)-squadron, bestaande uit elf Mi-8 HIP-H/J/K helicopters, binnenkort naar

[REDACTED]

Rusland zal terugkeren. De helicopters, die primair dienen voor het ontvangen, analyseren en storen van luchtverdedigingsradars en het storen van C3-systemen, verplaatsten zich onlangs van hun thuisbasis Mezzeh, nabij Damascus, naar de internationale luchthaven van de Syrische hoofdstad. Vervolgens werden enkele van deze helicopters met Russische transportvliegtuigen vanaf Damascus naar Rusland teruggevlogen. Onduidelijk is nog of ook de bemanningen en ondersteunend materieel en personeel op korte termijn zullen worden afgevoerd.

De Russische helikopter-eenheid is sinds 1984 in Syrië gestationeerd en voerde regelmatig vluchten uit in de nabijheid van de thuisbasis. De exploitatiekosten van de helicopters werden tot voor kort door de Syriërs gedragen maar inmiddels zou Syrië hiertoe niet meer bereid zijn. Voor Rusland liggen waarschijnlijk dan ook financiële overwegingen ten grondslag aan de terugtrekking van deze eenheid.

Voor Syrië was de Sovjet-Unie officieel tot 1989 de belangrijkste wapenleverancier maar leveranties zijn sedertdien zeer sterk teruggelopen. In de afgelopen jaren werden als belangrijkste wapensystemen slechts ca. 150 T-72 tanks geleverd. Dit was o.a. het gevolg van de Syrische onwil om een regeling te treffen voor de uitstaande militaire schuld aan Rusland van ongeveer US \$ 12 miljard. Hoewel er indicaties zijn dat beide partijen inmiddels een afbetalingsregeling zijn overeengekomen, heeft dit nog niet concreet geleid tot een intensivering van Russische wapenleveranties aan Syrië.